

DE VERONICA SHERBORNE BEWEGINGSPEDAGOGIEK

*Through my experience of teaching
and observing human movement,
and of learning through trial and error,
I have come to the conclusion
that all children have two basic needs:
they need to feel at home in their own bodies
and so to gain mastery,
and they need to be able to form relationships.
(Veronica Sherborne, 1990)*

Veronica Sherborne was lerares lichamelijk opvoeding en fysiotherapeute. Ze liet zich inspireren door Laban, de pionier van de bewegingsanalyse. Haar bewegingsmethode is de neerslag van vele jaren ervaring met kinderen met een verstandelijke beperking. De methode kan echter ook bij volwassenen met een verstandelijke beperking worden toegepast. Vandaag wordt haar methode bovendien op veel verschillende werkerreinen toegepast: binnen de zorgverlening aan personen met een verstandelijke beperking, kinderdagverblijven, kleuter- en lager onderwijs, bijzondere jeugdzorg...

Ontwikkelen is groeien naar vrijheid en zelfstandigheid binnen de grenzen van de eigen talenten en mogelijkheden. Hiertoe moet men zich goed in zijn vel voelen. De bewegingspedagogiek ondersteunt en stimuleert dit proces. Men kiest voor een pedagogische relatie waarbij een volwassene en de persoon met een verstandelijke beperking met elkaar in evenwaardige dialoog treden. Dit is een relatie waarin men niet probeert om greep te krijgen op de ander, maar waarin de ander binnen de grenzen van zijn mogelijkheden wordt gestimuleerd. Men streeft naar een zo optimaal mogelijk loskomen van fysieke en psychische afhankelijkheid.

De methode van Veronica Sherborne bevordert:

- een sterk vertrouwen in het eigen lichaam

Een persoon moet zijn eigen lichaam kennen en de bewegingsmogelijkheden kunnen gebruiken. Iemand die zich goed en veilig thuis weet in zijn eigen lichaam, heeft een stevige basis om een gezonde persoonlijkheid op te bouwen en om zijn omgeving, zowel personen als objecten, te gaan verkennen. Via eenvoudige bewegingservaringen helpt men mensen zich te concentreren en te richten op het eigen lichaam. Men helpt hen te luisteren naar hun lichamelijke sensaties en zich zo bewust te worden van de mogelijkheden en beperkingen van hun lichaam. Zo groeit ook het vertrouwen in zichzelf.

- het vertrouwen om de omringende wereld te leren kennen

Iemand die zich veilig voelt, zal de drang voelen om steeds verder te gaan exploreren. Via bewegingservaringen krijgt de persoon stilaan greep op begrippen met betrekking tot ruimte (bijvoorbeeld ver en dichtbij, groot en klein, ...) en tijd (snel en traag, ritme, ...).

- de mogelijkheid om zinvolle relaties aan te gaan

Het is in de relatie tot de andere dat we onze eigen identiteit beter leren kennen en kunnen ontplooien. We groeien dankzij de ander. Men komt los van de ouderlijke afhankelijkheid dankzij zinvolle relaties met anderen. Via eenvoudige bewegingsspelletjes met anderen wordt langzaam het vertrouwen in die ander opgebouwd en kan er geëxperimenteerd worden met verschillende vormen van interactie.

Veronica Sherborne legt duidelijk een relatie tussen de fysieke, emotionele en sociale ontwikkeling. Het contact tussen de volwassene en de persoon met een verstandelijke beperking kan variëren van een koesterend zorg dragen voor, naar een uitdagen tot initiatieven bij de persoon met een verstandelijke beperking, tot een zich tegenover de volwassene durven te plaatsen. Samen plezier maken is alleszins cruciaal. Er is geen sprake van goed of fout. Het samen bezig zijn en daarvan genieten staan voorop. De volwassene moet echter steeds openstaan voor gedragingen en gevoelsuitingen van de persoon met een verstandelijke beperking.

Beweging wordt hier in de eerste plaats dus gebruikt om gevoelens van vertrouwen en zelfvertrouwen te stimuleren, wat de Sherborne-therapie onderscheidt van motorische revalidatietherapie zoals bijvoorbeeld de Bobath-therapie.

LITERATUUR/PRAKTIJKDOCUMENTEN

Filosofie en inhoud van de Bewegingspedagogiek

Bontinck, I., Dossche, D., & Van Renterghem, M. (1994). *Ervaringen met developmentaal beweging gebaseerd op het werk van Veronica Sherborne*. Sig vzw.

Hill, C. (2006). *Communicating through Movement: Sherborne Developmental Movement – towards a broadening perspective*. Clent: Sunfield Publications.

Cindy Hill is een deskundige met een enorme kennis op het vlak van de Veronica Sherborne Therapie. Zij geeft ook trainingen. In dit boek beschouwt ze nader de theorie die aan de basis ligt van deze therapie, die ze ziet als een unieke manier om op een interactieve manier met

kinderen en jongeren met specifieke leerbehoeften om te gaan en hen bepaalde dingen bij te brengen.

Loots, G. (1995). *De Veronica Sherborne bewegingspedagogiek, opvoeden via het lichaam in beweging*. Leuven: Dialoog.

Loots, G., & Malschaert, E. (1999). The use in Belgium of developmental movement according to the work of Veronica Sherborne: A developmental psychology view. *European Journal of Special Needs Education*, 14(3), 221-230.

In dit artikel geeft men een theoretische onderbouwing van de bewegingspedagogiek en baseert men zich op het werk van Riksen-Walraven. Het klimaat en de interactie typerend voor deze bewegingspedagogiek staan centraal.

Marsden, E., & Egerton, J. (2007). *Moving with research. Evidence-based practice in Sherborne Developmental Movement*. Sunfield Publications, Clent.

Dit boek geeft effecten weer van de Sherborne Bewegingstherapie en baseert zich hiervoor op onderzoek uit verschillende disciplines, zowel uit de UK als uit Europa.

Michielsen, D. (2005). Sherborne Bewegingstherapie. Ze is eindelijk een blijer kind. *J/M*, 42-44.

Aan de hand van dit artikel kan men op een beknopte manier kennismaken met de Sherborne Bewegingstherapie zoals deze wordt toegepast bij Prins van Haarlem, een centrum dat advies geeft bij opvoeding en gedrag. Ervaringen van ouders en voorbeelden krijgen er een belangrijke plaats.

Sherborne, V. (1990). *Developmental Movement for children: Mainstream, special needs and pre-school*. Cambridge: Cambridge University Press.

Stor, P. (2006). Groter zelfvertrouwen bij kinderen door Sherborne methode. Niet veel praten, maar vooral doen. *Pleegcontact*, 3, 6-8.

Prins van Haarlem geeft advies bij opvoeding en gedrag. Eén van de methoden die ze hiervoor gebruiken is de Sherborne Bewegingstherapie. De manier waarop dit proces verloopt wordt hier weergegeven, samen met enkele ervaringen van ouders.

Van Hemelrijck, N., & Loots, G. (1995). Veronica Sherborne Development Movement binnen de individuele psychomotorische therapie bij kinderen van 0 tot 12 jaar. In J. Simons (Red.), *Actuele themata uit de psychomotorische therapie* (pp. 109-120). Leuven: Acco.

De auteurs zijn beide therapeuten die in hun therapieën gebruik maken van de Bewegingspedagogiek van Veronica Sherborne. Zij geven een weergave van hun dagelijks werk en steunen hierbij op eigen ervaringen en observatiegegevens.

Toepassing van de Bewegingspedagogiek bij de doelgroep van personen met een verstandelijke beperking

Bontinck, I., & Van Daele, S. (2004). *Sherborne Bewegingspedagogiek. Een kijk op de bewegingspedagogiek gebaseerd op het werk van Veronica Sherborne (video en DVD)*. Sig vzw.

De Belgische Sherborne Vereniging en Sig werkten samen om een inleidende video te maken over de bewegingspedagogiek gebaseerd op het werk van Veronica Sherborne. Naast de doelstellingen worden verschillende mogelijke doelgroepen besproken (zowel kinderen, jongeren als volwassenen uit verschillende settings). De video geeft een totaalbeeld op de mogelijkheden van het gebruik van de Sherborne-methode.

Bontinck, I., & Van Daele, S. (2008). *Sherborne bij volwassenen met een handicap. Toepassing van de bewegingspedagogiek van Veronica Sherborne bij volwassenen met verstandelijke beperkingen (video en DVD)*. Sig vzw.

De Belgische Sherborne Vereniging nam in samenwerking met Sig het initiatief om een film te maken over de mogelijke toepassingen van de Sherborne-methode bij volwassen deelnemers met een verstandelijke beperking, functionerend van basaal tot matig mentaal niveau. Dit beeldmateriaal sluit aan bij de eerder verschenen video/DVD waarin de doelstellingen en de mogelijke toepassingen van de Sherborne-methode worden voorgesteld.

Doezie, J. (2001-2002). *Ook kinderen met een meervoudige handicap kunnen contacten leggen. Met de bewegingspedagogiek van V. Sherborne als inspiratie*. Sig vzw.

Feyaerts, I. (1996). *De bewegingspedagogiek van Sherborne bij volwassen mentaal gehandicapten*. In J. Simons & L. Konsten (Red.), *Psychomotorische therapie: Bewegen in beeld* (pp. 235-241). Leuven: Acco.

Eerst beschrijft Feyaerts bondig de uitgangspunten van de bewegingspedagogiek. Vervolgens geeft Feyaerts weer waarom Sherborne voor volwassenen met een handicap waardevol kan zijn en welke ervaringen ze in haar voorziening hebben met Sherborne.

Hall, D. (1992). *Bewegingspedagogiek met meervoudig en diep mentaal gehandicapte volwassenen*. Sig vzw.

Hall, D. (1992). *Veronica Sherborne: Workshop "Bewegingspedagogiek met meervoudig en diep mentaal gehandicapte volwassenen" (videomateriaal)*. Sig vzw.

Hoefnagels, L., & Vangenechten, L. (1998-1999). *Mag ik nog eens in je huisje...? Veronica Sherborne en kinderen in type 2 en 3*. Sig vzw.

Klaassen, A.-M. *Veronica Sherborne bewegingspedagogiek. Doelgroep: kinderen en adolescenten met een mentale handicap*. Sig vzw.

Sherborne Association. *Veronica Sherborne: A sense of movement*. Doelgroep: kinderen en adolescenten met een mentale handicap (videomateriaal). Sig vzw.

Sherborne Vereniging België (2007). *Lichaamsakkoorden: Sherborne Developmental Movement bij type 2, ASS en meervoudige handicap* (cd-rom en dvd). Sig vzw.

Vandenbosch, L. *Veronica Sherborne toegepast op volwassenen met een mentale handicap*. Sig vzw.

Vansteenkiste, V., & Debeer M. (1995). Toepassing van de bewegingspedagogiek volgens Veronica Sherborne in het revalidatiecentrum 't Veld te Aartrijke. In J. Simons (Red.), *Actuele themata uit de psychomotorische therapie* (pp.93-108). Leuven: Acco.

Men beschrijft concreet hoe men in dit revalidatiecentrum het Sherborne-programma in de psychomotorische therapie verwerkte. Er wordt vooral aandacht besteed aan de manier waarop het programma werd toegepast specifiek naar de verschillende doelgroepen toe.

LINKS
----

www.prinsvanhaarlem.nl

www.sherborne.be

www.sherborne.nl

www.sherborne-association.org.uk

www.sherbornemovement.org